

باسمه تعالی

گزارش سخن رانی خانم پروفیسور کیکو ساکورایی

متخصص در حوزه ی جامعه شناسی آموزش و پرورش

تهیه و تنظیم: فرشته انصاری

این نشست با عنوان "آموزش و پرورش و جهانی شدن با تاکید بر نظام آموزشی ژاپن" ، توسط خانم پروفسور کیکو ساکورایی به همت انجمن جامعه شناسی آموزش و پرورش در محل سالن اجتماعات اداره ی مرکزی دانشگاه علامه طباطبایی در تاریخ چهارشنبه ۹۰/۲/۲۸ ساعت ۱۰ تا ۱۲ صبح برگزار شد.

ماحصل سخنرانی خانم ساکورایی :

آموزش و پرورش ژاپن بر اصل جمع گرایی و تقویت روحیه ی با هم بودن و نفی فردگرایی استوار است بدین معنا که دانش آموزان ژاپنی بر پایه ی تقویت روحیه ی مشارکت گروهی و یادگیری مهارت های زندگی از خلال برنامه های منسجم و برنامه ریزی شده آموزشی می آموزند که چگونه با زندگی دست و پنجه نرم کنند و خود را برای برگزیدن نقش های آینده و زندگی حرفه ای آماده نمایند .

در کشور ژاپن هر مدرسه دارای امکانات خاصی است که کمک می کند دانش آموزان هرچه بیشتر در راستای هدف های آموزشی رشد یابنده گام بردارند . برای مثال هر مدرسه دارای لابراتواری است که در آن دانش آموزان آماده ی یادگیری زبان انگلیسی و رایانه می شوند . در عین حال تمام مدارس یک صدا و سیمای کوچک دارند و دانش آموزان تمام برنامه های آن را با کمک یک دیگر تولید می کنند و سپس آن را برای همه ی بچه های مدرسه به نمایش در می آورند . این کار نه تنها آن ها را از نظر حرفه ای تقویت می کند که برای تعاملات بعدی زندگی آماده می سازد .

هیچ مدرسه ای در ژاپن مستخدم و یا خدمت کار ندارد بلکه تمام فعالیت های نظامی توسط خود دانش آموزان و به صورت گروهی انجام می شود . در هر مدرسه یک متخصص تغذیه ی زبردست وجود دارد که علاوه بر آموزش غذا ، استفاده از بهترین نوع خوراک و کاربرد مواد غذایی ، شیوه ی پخت غذاهای سنتی را به دانش آموزان آموزش داده و از این طریق با غذاهای Fast Food مبارزه می کند . در عین حال متخصص تغذیه می بایست بر نحوه ی خوردن غذای دانش آموزان نظارت داشته باشد .

در ژاپن معلمان تمام وقت کار می کنند از ساعت ۸ صبح تا ۶ بعد از ظهر و تمام فعالیت های آن ها لزوماً صرف تدریس نمی شود بلکه بخشی از فعالیت حرفه ای آن ها مشورتی است . آن ها علاوه بر مشورت با یکدیگر جهت پیشبرد هرچه بهتر امور مدرسه ، نقش یک مشاور حرفه ای را بازی کرده و دانش آموزان خود را تحت مشاوره قرار می دهند . مدیران مدارس در ژاپن نیز بیش از آن که نقش برنامه ریزی و مدیریتی داشته باشند به مثابه ی یک مشاور در مدرسه در نظر گرفته می شوند و می بایست به نظرات و آراء معلمان توجه کنند و به تنهایی تصمیم گیری ننمایند . مدیرانی که تک روی می کنند در چنین نظام آموزشی ای جایگاه نداشته و خیلی زود از دور فعالیت ها خارج می شوند .

اولیای دانش آموزان نیز درگیر فعالیت های مدرسه هستند و به نحوی می بایست در خدمت نهاد آموزش و پرورش باشند . مثلاً اولیای سطوح ابتدایی و راهنمایی هر هفته

موظفند به نوبت ، تمام دانش آموزان کلاسِ فرزندشان را پس از تعطیل شدن مدرسه از عرض خیابان رد کنند تا مشکل تصادف رخ ندهد .

تمام معلمان می بایست در طول سال تحصیلی به خانه ی دانش آموزان شان بروند و از کم و کیف و شرایط خانوادگی آن ها اطلاع یابند و در صورت رویت هر مشکلی درصدد رفع آن برآمده و یا حداقل گزارش دهند .

در ژاپن دو مفهوم **Gambaru** و **Ghaman** به ترتیب به معنای "تلاش کن" و "صبر و تحمل داشته باش" ، از باورهای شکل گرفته ی فرهنگی است که هر ژاپنی را توأمآ با دو حس ظاهراً متفاوت اما باطناً تنیده در هم تربیت می کند به این معنا که تو باید تلاش کنی و از هیچ همتی دریغ نکنی اما پس از تلاش اگر به آن چه می خواستی نرسیدی نگران مباش ، آن قدر تحمل کن و صبوری پیشه کن تا شرایط هموار گردد ! این زمینه ی فرهنگی نه تنها در کل جامعه جریان دارد که آموزش و پرورش نیز اکیداً آن را در برنامه های خود قرار داده و به دانش آموزان یاد می دهد ...

دانش آموزان ژاپنی از رفتن به مدرسه لذت می برند و بهترین اوقات خود را در مدرسه سپری می کنند .